N°. 6. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 8 Januarij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brussel, 4 Januarij. — De brusselsche bladen van heden melden dat de hertog van Leuchtenberg, op dezelfde reize met België over Engeland naar Portugal, hoegenaamd of morgen te Brussel gewacht werd.

— *l'Indépendant* berigt, dat de ontvangs naar Spanje gezonden belgische gezant, graaf *de Celles*, den 16 December te Madrid aangekomen is, den volgenden dag zijne geloofsbrieven aan den heer *Martinez de la Rosa* had overhandigd en kort daarna aan de koninginregentes was voorgesteld geworden. Op zijne doorreis door Sarragossa, hadde waar de *Indépendant* verhaalt, de kapitein-generaal der provincie hem den last opgedragen, om het berigt van het gevecht van den 12den, waarvan *Mina* zich de overwinning toeschrijft, naar de hoofdstad over te brengen. Door den nieuwen belgischen gezant was dus het berigt dier zoogenaamde overwinning te Madrid bekend geworden, en, zeker uit dankbaarheid daarvoor, had de nationale garde hem des avonds met eene serenade vereerd.

— In den loop der vorige maand zijn te Ostende binnengekomen 54 schepen, waaronder 21 belgische en 28 engelsche; uitgevaren zijn 57 schepen, waaronder 18 belgische en 24 engelsche. In den loop van het vorig jaar zijn te Ostende uit Engeland aangekomen 2,529 personen, en derwaarts van Ostende vertrokken 2,910, waaronder zich echter nageneeg 600 militairen voor Portugal bestemd, bevonden.

Te Antwerpen zijn in de vorige maand binnengekomen 91 schepen, te zamen metende 11,087 tonnen; onder dezelve bevonden zich 24 engelsche en 20 belgische.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 97⅞, ½; Nap. 69¼; Sp. perpet. 44, 44⅛; 5 pCt. 26¾; Braz. 78.

FRANKRIJK.

Parijs, den 4den Januarij.

Genoegzaam tegen verwachting is de kamer van afgevaardigden nog gisteren tot een besluit gekomen. Nadat men in het begin der zitting andermaal over de amnestie had gesproken, en wel thans bij het einde der beraadslaging, juist twistende over de vraag of eene kwijtschelding vóór de uitspraak des regters met de constitutionele beginselen was overeen te brengen, is men eindelijk tot de stemming overgegaan. Het ontwerp der commissie, waarbij voorgesteld een krediet van twaalf maal honderd duizend franken te verleenen, om een geheel nieuw lokaal voor de kamer der pairs te bouwen, heeft volstrekt geen bijval gevonden, hoogstwaarschijnlijk om de bedenking, dat daarmede een gerninme tijd zoude verloopen, en intusschen het proces thans aanhangig zoude moeten geschorst blijven. Voorts waren er op de ministeriele voordragt onderscheidene amendementen voorgesteld, alle slechts eene geringe verandering in de reductie ten doel hebbende, waardoor men meende het bezwaar te vermijden, dat het besluit der kamer als eene ontijdige veroordeeling der beschuldigden mogt gelden. Van deze amendementen nu is dat van den heer *Mauguin*, luidende:

» Er wordt aan den minister van binnenlandsche zaken een » krediet van 380,000 franken verleend, om de vereischte beschik» kingen te maken voor de instructie, en des noodig, voor de » behandeling van het proces, dat thans bij het hof der Pairs is » aanhangig."

Eindelijk met eene geringe meerderheid van 209 tegen 181 stemmen aangenomen. Daar de ministers en eenige hoofden der departementen aan deze stemming hebben deel genomen, beschouwt men die als een vrij ongunstig voorteeken, immers verheugen zich de dagbladen der oppositie reeds in het uitzigt, dat men bij de eene of andere gelegenheid het tegenwoordig bestuur het ondersplt zal doen delven.

In dezelfde zitting is door den heer *Sturler* aangekondigd, dat de afgevaardigden van *Lyon*, indien het ministerie daartoe geene nieuwe voordragt mogt doen, eerlang andermaal op eene vergoeding zouden aandringen voor daganen die bij den opstand van April schade hebben geleden.

— Voor eenige dagen is te Nantes een der aanvoerders der chouans, zekere *Martin*, die zich aan onderscheidene misdaden had schuldig gemaakt, met den doodstraf gestraft. Men wil dat hij tot het laatste oogenblik zich als een martelaar voor de zaak der godsdienst en van zijnen koning heeft beschouwd en de grootste koelbloedigheid aan den dag gelegd.

— Omtrent het midden der vorige maand is te Marseille de cholera uitgebroken. Intusschen heeft men reeds het geruststellend berigt ontvangen, dat deze ziekte geene vorderingen maakt en ook in de stad zelve weinige slagtoffers telt.

Londen, uittreksels van den Zondag, goede nieuwe-hoeveelheid.

NEDERLANDEN.

Haarlem, den 6den Januarij.

Naar men vernoemt, is, blijkens een Koninklijk besluit, dezer dagen genomen, door het gouvernement afgezien van de plannen tot inrijking der stad Rotterdam, doch daarbij tevens tot een punt van onderzoek, binnen een bepaalden termijn, gesteld de vraag: of en in hoe verre de uitbreiding dier stad, naar de zijde van het zoogenaamde *nieuwe werk*, in het belang van den handel, in aanmerking zal kunnen komen.

— Uit 's Hage meldt men, dat de baron *H. van Zuylen van Nyevelt*, voormaals plenipotentiaris van Z. M. den Koning bij de conferentie te Londen, gisteren van 's Hage naar genoemde stad zou vertrekken.

— Naar men vernoemt, heeft de graaf van *Hogendorp-Loverboom*, opperhofmaarschalk van het Huis van Z. M. den Koning, ridder van Z. M. den Koning van Groot-Brittanje, het grootkruis der *Guelphen-orde* ontvangen. De heer *E. W. van den Bosch*, adjudant van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, is door gezegden Monarch tot kommandeur dierzelfde orde benoemd.

— Gisteren nacht is te 's Gravenhage overleden, in den hoogen ouderdom van ruim 85 jaren, de heer Mr. *S. P. van Sijmeen*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, raadsheer in het hooggerechtshof te 's Hage; een man, die om zijne godsvrucht, regtschapenheid en dienstvaardigheid algemeen geacht en bemind was.

— Uit Polsbroek, prov. Utrecht, meldt men, dat bij de vernieuwing van het kerkgebouw aldaar, die er onlangs heeft plaats gehad, de eerste steen gelegd is met denzelfden troffel en schootsvel waarmede op 28 october 1648 de eerste steen gelegd is van het stadhuis te Amsterdam door *Jacob de Groeff*, destijds 6 jaren oud.

— Te Amsterdam zijn gedurende het jaar 1834 geboren 3451 jongens en 3355 meisjes, te zamen 6806 kinderen, en overleden 8440 personen. Er hebben 2070 huwelijken en 15 echtscheidingen plaats gehad.

— In het afgeloopen jaar zijn te 's Hage geboren 970 kinderen van het mannelijk en 961 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 1931; er zijn overleden 671 personen van het mannelijk geslacht en 672 van het vrouwelijke, te zamen 1343; gehuwd zijn 503 paren. In het jaar 1833 bedroeg het getal der geborenen 1867; dat der gestorvenen 1674; der huwelijken 533.

— Gedurende het jaar 1834 zijn te Haarlem geboren 377 zonen en 352 dochters, te zamen 729 kinderen, waaronder 10 paar tweelingen. Gestorven 340 personen van het mannelijke en 352 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 692. Gehuwd 205 paren.

— Op den 3den dezer is op de hofstede St. Jacobhof, onder Meiskerke, de huisvrouw van den fantman *L. de Boer* voorspoedig van drie kinderen, twee jongens en een meisje verlost, door den jeugdigen en kundigen bijstand van den heer *A. A. van Donder*, heel- en vroedmeester te Meiskerke. Moeder en kinderen bevinden zich welvarende.

Ofschoon de radikale partij in Engeland zich meer dan pein moeite geeft, om het tegenwoordige Engelsche kabinet, (of algemeen gesproken de tory-partij) gehaat te maken, en alle middelen aanwendt, om hare oogmerken bij de aanstaande verkiezingen te bereiken, bevatten evenwel bijzondere brieven uit Engeland vrij gunstelende berigten, omtrent de heerschende opinie. Zoowel het Koninklijk gezin als de ministers wagen vertrouwen op de opgingen, die de radikalen thans aan den dag leggen, en geen de minste ongerustheid wordt er aan die zijde opgemerkt. De eerste minister beroept zich, bij elke gelegenheid, op zijn standkundig leven en op dat van vele zijner ambtgenooten, in het bijzonder op *Wellington*, als den man, die altijd de rust

vaart van Groot-Brittanje bevogd had, die niets anders beoogen bleef, en daarvoor even als vroeger, zijn leven veil had. Er moesten reeds wedderleggingen gebeuren in Londen zijn aangegaan, op de overtuiging steunende, dat het aanstaande parlement zoude bestaan voor twee derde gedeelte uit leden van de *behoudende partij*, en dat er voor het ministerie eene voldoende meerderheid voor het ministerie in het Lagerhuis zoude aanwezig wezen. Aan de geruchten eener aanstaande echtverbindtenis der vermoedelijke erfgename van den troon van Groot-Brittanje met een der prinsen van Oranje-Nassau, werd nog niet veel geloof gehecht, hoezeer men het voor zeer waarschijnlijk hield, dat de groote mogendheden van het vaste land eene zoodanige verbindtenis als wenschelijk beschouwden. Overigens heeft men reeds in de hooge kringen van Londen verhaald, dat de reis der koningin naar het vaste land in betrekking stond tot een te sluiten huwelijk. De pogingen, vroeger door *Talleyrand* aangewend, om een der zonen van *Lodewijk Philips* aan de jeugdige Engelsche prinses behaaglijk te maken, hadden geheel en al bijzonderheid gefaald tegen den invloed der koningin, die daarin, zoals men verhaalt, door *Palmerston* was ondersteund geworden. Lord *Durham* schijnt tot diegenen te behooren, welke eene naauwer vereeniging met het tegenwoordige fransche hof als wenschelijk doen voorkomen, en het is daarom, dat men veronderstelt, dat het tegenwoordige ministerie er op bedacht zal zijn, om eene zoodanige vereeniging bij tijds onmogelijk te maken. Indien er alzoo redenen bestaan voor de geruchten omtrent het huwelijk van prinses *Victoria* met den tweeden zoon van den prins *van Oranje*, dan mag men wel aannemen, dat de onderhandelingen deswegens door de belanghebbenden zelven, en niet door afgezanten, zijn behandeld, dat er tot nog toe niets zekers daaromtrent is uitgelekt.

Naar luid dier zelfde berigten, hadden alle engelsche en vreemde dagbladen, die aan het vorige ministerie regtstreeks of zijdelings verkocht waren, zich het woord gegeven, om alle verontrustende tijdingen, het tegenwoordige ministerie betreffende, over te nemen en rond te verspreiden, en daar deze menigvuldig zijn, zal het moeijelijk vallen, om uit de publieke dagbladen, de ware gevolgtrekkingen af te leiden, en zal men, aangezien het belang der zaak en den invloed die de gebeurtenissen in Engeland noodwendig op de Europesche aangelegenheden en dus ook op de onze uitoefenen, al hetgeen ons van daar komt, niet dan met de grootste omzigtigheid en het onpartijdigst oordeel kunnen aannemen.

Aan de onlangs door het engelsche ministerie aan den Belgischen Afgezant te Londen gegeven wenk, schijnt Vorst *Leopold* werkelijk gehoor te hebben verleend. Immers, in de laatste acht dagen van het nu afgeloopen jaar hielden alle Belgische bewindslieden zich nog als geheel en al vereenigd met het denkbeeld, dat de mannelijke bevolking van Nederland gewapend gereed stond, om op België los te rukken. Met den eersten dag van het jaar heeft *Leopold* deze zotte houding laten varen, door eenvoudig weg aan de verschillende deputatien, die hem geluk en voorspoed kwamen wenschen, te verklaren — dat het onweder was voorbij getrokken. Schoon de zaak hiermede dus uitgemaakt is, heeft intusschen het Belgisch bewind daarmede weder eene bijdrage tot de kunst geleverd, waarin het reeds volleerd scheen, om namelijk *het volk te bedriegen*, welke bijdrage nogtans hetzelve niet zeer gediend heeft, daar, naar luid onzer berigten, deze komedie aan velen wederom de oogen geopend heeft, nopens de onbestaanbaarheid eener regering, die zich met behulp van zulke ellendige middelen moet zoeken staande te houden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Januarij.

De Petersburgsche dagbladen maken melding van onderscheidene benoemingen tot ridders; onder dezelve merkt men op die van doctor *Siebold*, directeur van het Japansche kabinet te Leiden, die tot ridder der *Wladimir*-orde, 4de klasse, benoemd is.

De Nassausche standen zijn tegen den 9den dezer bijeengeroepen.

De verkiezingen voor den aanstaanden landdag zijn in het Groothertogdom Hessen genoegzaam afgeloopen. Men berekent, dat de oppositie die vroeger verre de meerderheid had, thans hoogstens 15 van de 50 afstemmen zal tellen.

Uit een brief uit Alexandrie, van den 15den novembr, wordt het gunstig tafereel opgehangen van de inwendige gerustheid van Egypte. Tijdens den oorlog op Morea waren er slechts weinige en nog wel onbekwame scheepstimmerlieden, thans bezitten zelve een arsenaal en een aantal zeer knappe arbeidslieden. Dezelfde brief vermeldt, dat de Onderkoning voor eenigen tijd zijne jaarlijksche reis door Neder-Egypte gedaan had, en dat de landbouw bijzonder zijne aandacht getrokken had. Dagelijks werken 12000, in regimenten verdeelde, arbeidslieden, om de twee rivierdakken van den Nijl, tusschen Damiate en Rosette, uit te graven en te verdiepen.

---

en grootsche ontwerpen zijn gemaakt, en zullen worden ten uitvoer gelegd, om die belangrijke rivier in haren loop te beperken en hare overstroomingen te regelen. De bekende ingenieur *Brunel*, de maker van den tunnel onder den Theems, is door den Onderkoning uitgenoodigd, om hem daarin van zijnen raad te dienen. Voorts zal een ijzeren spoorweg van Cairo naar Suez worden aangelegd, welke een bekwaam middel zal aanbieden tot het vervoer van koopwaren over de Roode zee naar Oostindië.

Ontwerp van wet ter herziening der wet van 18 April 1827.

TWEEDE ARTIKEL.

Wij hebben ons, ten anderen, voorgesteld te onderzoeken, welk gevolg het afstemmen van het aanhangig wetsontwerp zoude hebben, om ten slotte het een en ander omtrent het ten uitvoer leggen der wet zelve te zeggen.

Gelijk het met alle algemeene maatregelen gaat, zoo heeft ook de instelling der regterlijke magt in ons Vaderland te kampen met onderscheidene plaatselijke belangen, welke niet zeldzaam den beoordeelaar der wet derwijze medeslepen, dat hij zijnes ondanks tot eene wijze van beschouwing vervalt, waarnaar hij zijn oordeel niet zoude geregeld hebben onder andere omstandigheden. Een ieder toch is niet in staat, om zich geheel en al van dergelijken invloed te bevrijden, en zeldzaam slechts vermag men tot dat standpunt zich te verheffen, waarop men met een onbevooroordeeld oog de ware gedaante der dingen aanschouwt. Meer dan persoonlijke belangen hebben hier plaatselijke belangen invloed op het lot der wet, niet, zoo als wij ons willen overtuigd houden, bij de Staten-Generaal, te wachten, maar bij de Natie zelve; en het kan niet wel missen, of de openbare meening der Natie, hoewel zij in *sommige* opzigten gevaarlijk te raadplegen althans te volgen zij, moet eenen zedelijken invloed op 's Lands Vertegenwoordiging uitoefenen. En als wij dan in aandacht nemen de onderscheidene meeningen over het verpligtende der Grondwet, over de Provinciale Hoven; de reclamatien over de plaatsing of vermeerdering van regtbanken, kantongeregten enz., vooral omdat eene dergelijke schikking veelal inloopt tegen vermeende verkregene regten, billijke aanspraken en wat dies meer zij, dan zoude men moeten onderstellen, dat, waar het niet mogelijk is aan aller verlangen te voldoen, eene wet, van nature als de onderhavige, zoowel heftige bestrijders, als wakkere voorstanders zal vinden. Inmiddels moet men opmerken, dat hier ter aanneming van het ontwerp pleit, dat het slechts eene herziening is van een *aangenomen* en tot wet verheven ontwerp, 't welk door omstandigheden, buiten het bestuur, buiten werking is gebleven. Ook is in 1827, verre weg de meerderheid ook der leden uit de Noordelijke gewesten gunstig gestemd geweest voor de voordragts, en men mag dus onderstellen, waar men gelijkheid van beginselen mag verwachten, dat de wezenlijke verbeteringen aan het tot wet verhevene ontwerp van 1827 welgevallig zullen zijn, al is de grondslag van het sijstema der Provinciale Hoven, dat toen door velen nog al beaamd werd, behouden, doch duidelijker en beter uiteen gezet. — Indien desniettegenstaande de wet afgestemd werd: wat dan? Zoude dan de wet van 18 April 1827 niet moeten ingevoerd worden? Wij gelooven van ja, en zulks naar aanleiding van het bij de discussie der wet in 1827 plaats gehad hebbende, dat toen het sijstema der Provinciale Hoven als *grondwetting* is erkend; en omdat de Staten daardoor, onzes erachtens, *implicite* zouden verklaren, dat de wet moest behouden worden, want de verandering niet wordende aangenomen, moet noodzakelijk de wet in haar geheel blijven, en dus de wet worden in werking gebragt. Indien men toch, na het aannemen eener voordragt tot wet, dat is: door de verklaring dat de Natie instemt met het ontwerp van wet, erkend heeft, dat door die wet aan de behoeften en regten der Natie voldaan is en wordt; dan laat het zich niet wel verklaren, dat men die wetten, waaraan alleen de bepaling van den tijd van verbinding ontbreekt, zal kunnen om en om werken of derzelver grondslagen omverwerpen, zonder tevens aan den Staat een merkbaar nadeel toe te brengen en deszelfs zedelijk bestaan te schokken.

En dit brengt ons als van zelve tot ons derde en laatste punt, namelijk, het ten uitvoer leggen der art. Het artikel 120 der Grondwet heeft gewild, dat „de tijd, wanneer de wetten zullen verbindende zijn, door de wet zal geregeld worden;" en wij meenen daaruit te mogen en te moeten besluiten, dat bij elk ontwerp van wet, de tijdsbepaling, waarop de wet van verbindende kracht zal wezen, daarin behoort te worden aangeduid. Dit grondregtsvoorschrift is èn in de wet van 18 April 1827, èn in het ontwerp tot herziening derzelve, trouwens zoo als in vele andere wetten, nagelaten. Daar zijn echter gewigtige redenen geweest, die

daartoe hebben kunnen verpligten; maar het is niettemin in het belang der Natie een zeer gewigtig iets. „De grijze staatsman, die die in 1813 en 1815 zoo veel toebragt tot de redactie der Grondwet, de uitvoerder K. v. H. [illegible] zegt, dat het ware te wenschen geweest, dat de wet hier de Grondwet had aangevuld, met niet alleen te bepalen, hoe vroeg na de afkondiging de wetten verbinden, maar ook daarbij te voegen: *hoe spoedig zij afgekondigd moeten worden na de aanneming.*" Hij voegt daarbij: „dat de meening der Grondwet klaar is, en door iedereen begreepen wordt, namelijk, dat de wetten zullen afgekondigd worden, zoodra mogelijk na de aanneming. Het staat er echter niet, en dit is een gebrek." De geleerde schrijver eindigt met het gevoelen mede te deelen, „dat bij eene aanstaande herziening der Grondwet er een dag zal moeten worden vastgesteld, op welken de aangenomene wet zal moeten worden afgekondigd." In Frankrijk werd bij een Senatus Consulte du 28 Floreal, an 12) de verpligting der afkondiging bepaald binnen den tienden dag na de aanneming, doch is deze bepaling, welke ook veel hindernis en letsel in de rigtige uitvoering ontmoette, later vervallen. Maar er bestaan daaromtrent bij ons geene wettelijke bepalingen; en in sommige gevallen is het goed, dat zij niet bestaan. Wij zouden dit punt niet hebben aangeraakt, ware het niet, dat het te wenschen ware, dat het bij art. 120 der Grondwet voorgeschrevene ook bij deze were in acht genomen, omdat daarin dan de vroegere afkondiging van zelve zoude opgelogen liggen. De reden daarvan ligt hierin, dat men gelooft, of wel eens wil doen gelooven, alsof het der Regering geen ernst ware, aan het door de Grondwet voorgeschrevene te voldoen; en omdat aan dezelve niet schijnt aangerekend te worden, dezelver herhaalde pogingen tot de eindelijke regeling der zaak te verhinderen. Omtrent de voorgaande bepalingen van het ontwerp zelve en omtrent derzelver onmisbaarheid hebben wij ons vroeger uitgelaten, [illegible] hebben wij openhartelijk eenige bedenkingen geopperd, en [illegible] wijze van zien desaangaande te willen wijzigen; zoodat wij volmondig mogen wenschen, dat, behoudens de regeling van enkele plaatselijke aangelegenheden, de wet van 18 April 1827, in verband met de voorgeslagene wijzigingen, kracht van wet zal erlangen; omdat wij gelooven dat, er alzoo zal voldaan zijn aan de verlangens en behoeften der Natie, en de Regering ook het bewijs zal kunnen leveren, dat de niet invoering van eene dergelijke wettelijke verordening niet aan gebrek van goeden wil is te wijten geweest. B.

(*) S. L. van Hoogwoud, *Bijdragen tot de huishouding van staate* &c. bl. 270.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Voor het album, tot het oprigten van een gedenkteeken voor den dichter Schiller, heeft ook de Koning van *Beijeren* een dichtstuk ingezonden, [illegible] waarin Z. M. aan de Vereeniging, welke [illegible], dank betuigt voor haar loffelijk deel. — De Hoogeschool te *München* telde op den 5 der vorige maand het aanzienlijk getal van 1433 studenten, waaronder 166 buitenlanders (één Nederlander.) Onder dit getal zijn echter begrepen 56, die uitsluitend voor de Artsenijmengkunde, 31 die tot bouwlieden, en 86, die voor de houtvesterij worden opgeleid. — De beroemde Duitsche Letterkundige David Friedländer, geboren 6 December 1750 te *Koningsbergen* in den 25 December 1834 te *Berlijn* overleden.

Rusland. — De Historische studiën vinden in *Rusland* eene klimmende belangstelling, en de aanmerkelijkste werken in dit vak worden in het Russisch overgezet. Zoo verschijnt thans in die taal het bekende werk van Raynal over de Volkplantingen in de beide *Indiën*, zoo is Heeren's Handboek der Geschiedenis van het Europische Staatenstelsel, reeds geheel vertaald. Eekhards *Peter de Groote*, de *Memoires* van Bourrienne en meer andere werken, worden in het Russisch uitgegeven. Het Genootschap voor Russische Geschiedenis en Oudheidkunde heeft een 6de deel zijner werken uitgegeven; Karamsins Historie van het Russische Rijk is voor de vierde maal gedrukt; Ikkow's Wereldgeschiedenis is tot het 14de deel genaderd. Ook in andere vakken van Letterkunde ziet men de opmerkelijkste geschriften uit andere talen in het Russisch overbrengen.

Frankrijk. — Bij gelegenheid dat Lord Brougham en de Heer Dupin de werkplaats hebben bezocht van den Heer Sauvage, en aldaar hun gelaat in pleister hebben doen afbeelden, maken de dagbladen met eenigen opheft gewag van het middel, 't welk Sauvage heeft uitgedacht, om in weinige oogenblikken een pleisterafbeeldsel van het gelaat met de volkomenste gelijkenis te vervaardigen. Aan den toestel, hiertoe gebezigd, doch waarvan het denkbeeld niet geheel nieuw is, heeft hij den naam gegeven van *Physiotype*. Dezelve bestaat hoofdzakelijk in eene vereeniging van digt nevens elkander geplaatste pennetjes, welke ieder in 't bijzonder bij de minste drukking terugwijken. Men denkt het aangezigt op deze pennetjes, welke allen even lang zijnde, aan de wederzijde al de trekken van het gelaat en reliefs daarstellen, en dezelve, door middel van zeer fijn, dun en buigbaar leder, uit vloeibaar kaarsvet indrukken. Dit kaarsvet gestold zijnde ontvangt vervolgens de pleisterstof, en het geheel wordt vervolgens behoorlijk bijgewerkt. De dus vervaardigde pleisterportretten zijn zeer gelijkende, maar de trekken van allen dragen de duidelijke kenmerken van eene zekere vreesachtigheid, welke men natuurlijk gevoelt bij het drukken van het aangezigt op de bedoelde pennetjes, zoodat, bij voorbeeld, de fijne trekken van eenen glimlach, er nooit door teruggegeven kunnen worden. Behalve dit gebrek, 't welk iedereen in 't oog valt, geven de Kunstenaars hunne afkeuring te kennen over deze poging, om wederom eene der beeldende kunsten tot eenen bloot werktuigelijken arbeid te verlagen, gelijk men reeds iets dergelijks getracht heeft ten aanzien der Doomigkunde met de zoogenoemde *Panotrace*, *Diagraphe* en *Agathographe*, en ten aanzien der Schilderkunst met de *Lithochromie*, *Lithophanie* en de *Chineesche Schilderwijze*. Zij erkennen echter, dat de volkomenheid, welke Sauvage aan eene reeds vroeger bekende zaak gegeven heeft, nuttig kan zijn voor den beeldhouwer, die bij de aldus verkregene ligchamelijke gelijkenis, door zijn kunstgenie en eene bekwame hand, de geestige gelijkenis en de zielsuitdrukking van het gelaat zal weten te voegen.

Egyptenland. — In den omtrek van *Arion* heeft een boer, op een stuk land, een klein koperen kistjen opgedolven, waarin zich eenige gouden munten bevonden; op welker eene zijde een borstbeeld is te zien, 't welk men voor dat van Julius Caesar houdt, op de keerzijde een olifant met eene kroon, en de letters RAE. XXI. 56.

Nederlanden. — Te *'s Gravenhage* heeft den 29 December jl. de verkooping plaats gehad der kleine maar keurige verzameling boekwerken, nagelaten door den Hoog-Edel Gestrengen Heer de E. Wittkopman, Generaal-Majoor, laatstelijk Opperbevelhebber van de vesting *Breda*, [illegible] verzameling het beste bevatte van hetgeen zoowel in onze moedertaal, als in de Fransche, Engelsche en Duitsche talen, in het militaire en daarmede verwante vakken, opmerkelijks is in het licht verschenen. Onder de kooppers merkte men op den Hertog van Saksen-Weimar, de Heeren van Meeuwen en van Nes, leden der Tweede Kamer, den Heer Flandrin, Bibliothecaris van de Koninklijke Bibliotheek, enz. Vele werken hebben aanzienlijke prijzen opgebragt. Zoo is, bij voorbeeld, N°. 21, *Recueil de parallèle des édifices de tout genre, anciens et modernes, par* Durand, *en XCII planches*, verkocht voor *f* 68, N°. 27 Wiebeking, *theoretisch-practische burgerliche Baukunde, München 1825, 2 Theile, mit 82 grossen Kupf. f* 97. Ook andere werken hebben goeden prijs gehouden, als: *Tronsperg Kriegsbuch Frankf. 1573, f* 6,25. *Specklin Architectonic von Vestungen, Strasb. 1599, f* 10. — De Maatschappij van Tooneelkunst telt tegenwoordig, naar men vernoemt, het aanzienlijk aantal van 1300 leden, waaronder begrepen zijn de leden van verdienste en der honoraire leden, terwijl de afdeeling *'s Gravenhage* alleen uit 400 leden bestaat. — In de Leidsche Courant leest men: Voor het Akademiejaar van 1834 op 1835 worden als studenten aan deze Hoogeschool, aan welker hoofd Z. K. H. Prins Willem Alexander Paul Frederik Lodewijk prijkt, in de Studenten-Almanak [illegible] gevonden 637, van welke 212 de Godgeleerdheid, 250 de Regtsgeleerdheid, 131 de Geneeskunde, 13 de Wijsbegeerte en 31 de Letteren beoefenen. — Het volgende van berigt eenen nieuw vervaardigden gedenkpenning is publiek gemaakt: Bij het gunstig verschijnen van het jaar 1824 gestaakte *Jaarboeken van Nederland*, waarin alle meerder of minder belangrijke zaken des Vaderlands en van desselfs kolonien steeds gehoekt werden, jaarboeken, waaruit de toekomstige geschiedschrijver het belangrijkste zoude kunnen putten, wordt het hoe langer hoe meer noodzakelijk om de verschillende gebeurtenissen der regering van Z. M. onzen Koning door Gedenkpenningen aan de nakomelingschap over te brengen. Tot dat einde heeft een *Vriend des Vaderlands* eenen Gedenkpenning doen vervaardigen op het inroepen van Z. M. den Koning der Nederlanden, als Arbiter of Scheidsregter in de territoriale geschillen van Engeland en N. Amerika. (1) Op de voorzijde des Penning ziet men het welgelijkende afbeeldsel van Z. M. den Koning, *van voren* (en face), voorzien met het Grootkruis der Willemsorde. Het opschrift is: WILHELMUS I. NEERLANDIAE REX LUX. M. DUX. (d. i. *Willem I. Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg*). Op de keerzijde leest men, in een Eikenkrans, het navolgende opschrift: AB ANGLIS ET AMERICANIS SEPTEMTRIONALIBUS DE TERMINO MOTO ARBITER VOCATUS 1829 (d. i. in verband met het opschrift der voorzijde: *door de Engelschen en Noord-Amerikanen, over de Grensscheiding als Scheidsman ingeroepen in* 1829). Deze Gedenkpenning is, sedert 1 Januarij 1835, voor *f* 8,60 in het zilver, *f* 4,50 in het verguld brons en *f* 2,50 in gewoon brons, te bekomen te *Leiden* bij den Heer P. O. van der Chijs; te *Amsterdam* bij [illegible] te *'s Gravenhage* bij den Heer A. Arkenbout, te *Utrecht* bij den Heer A. H. van Zomeren te *Groningen* bij den Heer A. L. Wichers.

(1) Men zie hiervan nader geschil, met eene bijgevoegde Kaart, in *Statements on the part of the United States, of the case referred, in pursuance of the convention etc. to H. M. the King of the Netherlands for his decision thereon. Washington*, 1829, folio.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Van wege de administratie voor de nationale nijverheid is in de *Staats-Courant* geplaatst een betoog over de in November ll. gehouden plotselinge sterfte onder een aantal runderen van de [illegible] Loos, in het Noorburgsmeertje, te 's Hage. Daarin wordt op [illegible] gronden wederlegd het gerucht, als of het water, de lucht of de weide

waarin gedemd vee zich had opgehouden, door de nabijheid der *Jonevers en Ankpletterij* op het Zieken alaar, zoo bedorven geworden zijn; en met bewijzen gestaafd, dat de genomene sterfte moet toegeschreven worden aan het nuttigen van hooi van eene hofstede, die in de bedorvene weide was geplaatst, hetwelk door broeijing vuur had gevat, ter blusschinge in eene naburige moddersloot was geworpen, en vervolgens naar een mesthoop was gebragt, waarop de koeijen zich hadden nedergelegd, en waar zij van dat verbroeide hooi hadden gegeten; iets, dat scheikundig bewezen is, voor het vee hoogstschadelijk, ja zelfs doodelijk te zijn.

Middel om den schimmelsmaak aan lust en aan spijs te ontnemen. — Wanneer men aan eenig lust den slechten smaak dien hetzelve heeft, wil benemen, moet men het zorgvuldig uitwasschen, vervolgens, als het droog is, 4 of 5 oncen olijf-olie er in gieten. Deze olie neemt den kwaden smaak weg, en het stuk kan op nieuw wijn ontvangen. Giet men eenige oncen olijf-olie in wijn geworden wijn, zoo benecmt men dien ook spoedig den smaak, waardoor hij bedorven werd. Deze proeven, menigvuldig omtrent geschied, zijn altijd met eenen volkomen goeden uitslag bekroond geworden.

Beursprys der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 6den Januarij.*

	laagste koers.	hoogste koers.	Laatste koers 4 en h. u.
NEDERLAND. pCt.			
Werk Schuld 2½	54 1/4	54 3/8	54 1/16
dito dito 5	100 1/16	100 1/8	
Uitgezet. dito.	1 3/4	1 7/8	
Kasbill. dito. 6	24 1/2	24 1/2	24 1/16
Amort. Synd. 4½	9 1/4	9 3/8	9 3/16
Dito dito 5	76 1/4	76 3/8	76 1/4
Schatkistbill. 6			
Oorlogslast 5	100		
Leening 1821. 6			
Hand. Maats 4½	103		
FRANKRIJK.			
Dit. Grootb. 3			
ENGELAND.			
Dito p. Liq. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	44 1/2	44 3/8	44 3/4
Dito f 1000. r. 3	27 1/4		
Uitg. 3 pc. Sch. 5	14 1/4	14 1/2	14 1/4
Certs. Lond. 5	42	42 3/8	42 1/16
PORTUGAL.			
Certific. 1834. 5			
Dito Fac. 5	90		
Leen Lond. 5			
RUSLAND.			
Obligat. 5	103 1/2	103 3/4	
Inscript. 5	104 1/2		

	laagste koers.	hoogste koers.	Laatste koers 4 en h. u.
Cert. dito 18	98 5/8	98 3/4	
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	67 1/16		
Certific. dito. 6	69 1/8	69 3/16	
POLEN.			
Aand. L. fl. 300	123 3/4		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	109	109 1/2	109 3/8
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. f 100.	246		
Dito dito 250. 4	432		
Metalliek. . . . 5	99		
Dito L. gen. . 5			
Dito. . . . 2½	53 1/2		
Obl. Coll. & C. 5			
Dito. . . . 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.	697 1/2		
DENEMARKEN.			
Leen te Lond. 3			
BELGIEN.			
Dito Engelsch. 5	79 3/8	79 3/4	
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

BERIGT.

De SPIEGEL-FABRIEK van de Gebroeders *BRENTA* te 's Hertogenbosch zal voor het vervolg op Rekening van den ondergeteekende, doch onder dezelfde Firma worden voortgezet; worden de degenen, welke nog iets mogten te vorderen hebben van dezelve Gebroeders, verzocht, hunne REKENINGEN aan den ondergeteekende, binnen *zes* weken in te zenden, ten einde daarop betaling te ontvangen, zullende na dien tijd geene Pretentien deswegens meer worden aangenomen.

Adverteert voorts, dat hij in staat is, om voor de civielste prijzen te leveren, beste *Fransche* en *Duitsche* SPIEGELGLAZEN, van allerlei maat en grootte, echte Vergulde en *naar den laatsten smaak* gevormde LIJSTEN, gemonteerde PLATEN, TOILET, LUCHTHANGSPIEGELS, alle soorten van WEERGLAZEN en Nederlandsche VOCHTWEGERS, enz.

Bevolen zich wijders in de gunst van een iegelijk een, konnende man zich verzekerd houden van eene alleene prompte, civiele en goede bedienung, zoo als voormeld Fabriek daar met van die zijde, van oude en steeds allergunstigst bekend staat.

's Hertogenbosch, den 6. Januarij 1835.

M. D. BRENTA.

TE HUUR TEGEN MEI 1835:

HET KASTEEL TE MOERGESTEL,

DRIE KWARTIER REIS VAN OOSTERWIJK EN TWEE UUR VAN TILBURG GELEGEN.

Hetzelve bevat eene tot alle gemak met Kasten ingerigte Zaal, ses Kamers, drie Kabinetten, Knechts- en Meiden-Kamer, Keuken, drie Kelders en twee Lagen Zolder, Paarde-stal en verdere noodige Bijgebouwen, Hooi- en Strooi-, bedeeld afzonderlijk Waschhuis met ingemetselden Ketel etc. Is gelegen in het midden van eenen zeer aangenamen, op zijn Engelsch aangelegden Tuin, beplant met vele exquise Vruchtdragende Vruchtboomen, alles omringd met eene breede Gracht, en tot wandeling opgelegde Buiten-Singels, benevens eene Allee van groote Linden-Boomen tot aan het Dorp, waarbij, des verkiezende, een WEIDELAND met de daartoe behoorende zeer WILD- en VISCHRIJKE JAGT en VISSCHERIJ, over de gelegde *Heerlijkheid van Moergestel*. Men kan zich tot nadere informatie adresseren met *franchering* brieven aan den Eigenaar

M. A. BEKKERS, Burgemeester te Chaam, bij Breda.

HET LEESKABINET,

Weekwerk tot Gezellig Onderhoud voor

BESCHAAFDE TIJDGENOTEN.

TE AMSTERDAM, BIJ H. PYLINK.

Aangemoedigd door het gunstig en zeldzaam in de laatste maanden des afgeloopen jaars bijzonder toegenomen debiet van dit Maandwerk, zullen Redaktie en Uitgever bij voortduring alles aanwenden om, door belangrijken Inhoud en keurige Uitvoering, zich het vertrouwen des Publiek's meer en meer waardig te maken. Dit Maandwerk bevat, behalve uitgebreidere bijdragen, het beste uit Buitenlandsche Journalen en met vak van Wetenswaardige en Onderhoudende Lektuur opgevuld.

No. 1 van den Tweeden Jaargang, dat op den 1sten dezer is uitgegeven, bevat in de volgende stukken: *Schetsen van de Kaap.* — *Pera* (met eene plaat). — *Het Kanaal van St. Quentin* (met eene plaat). — *De oorsprong der Schelde* (met eene plaat). — *Een Amerikaansch Stoomboot* (met eene plaat). — *Nieuwe Feestdagen* van A. Dumas. — *Het schot van den Wolgaan.* — *De Pottenmaker.* — *De eerste Reis van* JACOB FAITHFUL. — *Het hedendaagsche Parijs.* — *Werkzaamheden der Nederlanders in Noord-Amerika.* — *Getrouwheid van een Australisch Meisje.* — *Schrijfsters in Groot-Brittanje.* — *De Paddenregen.* — *Oorsprong van de Sphynx.* — *Het Wonderkind*, enz.

De prijs per Jaargang van 4 Boekdeelen of 12 Nommers (ieder Nommer van 6 tot 8 gedrukte Vellen, met 2 à 3 platen), is bij abonnement f 10,50. Afzonderlijke Nommers kosten f 1,— en kunnen bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren door het geheele Rijk.

*** JOH. VAN DER HEY & ZOON, Boekhandelaren te Amsterdam, hebben in den loop des jaars 1834 uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld, de navolgende

NIEUWE BOEKWERKEN:

I. W. DE VRIES DE HEEKELEN. Nieuwe Beschouwingen. Derde en Laatste Deel in gr. 8°. . . . . f 5,60.

Voor de aanmerkelijke oeffening, door dezen Taalgeleerden aan mede, zijn Exemplaren tot bekomen.

II. A. SIMONS. Verhandelingen in gr. 8°. Een deel komplect. . . . . » 2,80.

III. LAURA, *een voorbeeld van edele zelfopoffering*, een boek, inzonderheid voor Jonge Vrouwen en Moeders. Vrij vertaald uit het Hoogduitsch door A. B. VAN MEERTEN, geb. BAMPFYLDE. In twee deelen komplect met gegraveerden titel en vignet. . . . . 5,90.

IV. TROOSTRIJKE HERINNERINGEN VOOR BEOEFENDEN, door wijlen H. RIETVELD, in leven Predikant te Amsterdam. Het een Woord ter Bevordering door J. PRINS, Predikant te Amsterdam. . . . . » —,50.

V. DE RECENSENT OVER DEN RECENSENTEN, XXVII. Deel. Voor 1834. 12 Nommers komplect. . . . » 10,80.

VI. DE VRIEND DES VADERLANDS, een Tijdschrift, toegewijd aan den Roem en de Welvaart van Nederland, en in het bijzonder aan de hulpbehoeftigen in hetzelve. (*Uitgegeven van wege de Permanente Commissie der Maatschappij van Weldadigheid*). VIIIe Deel. Voor 1834. 12 Nommers komplect, buiten Verbeeling. . . . . » 9,—.

VII. NIEUW CHRISTELIJK MAANDSCHRIFT voor den Beschaafden Stand. Uitgegeven door de Kringvergadering van Amsterdam. VIIde Deel. Voor 1834. 12 Nommers komplect. . . . . » 6,—.

Deze drie Maandwerken worden in 1835 regelmatig met een Nommer vervolgd, zoals van het laatste sedert No. 1 op den 1sten Januarij in het licht verschenen is.

Werken der Maatschappij *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN*.

I. J. VISSER. Het voordeel en genoegen van gelijke Maten en Gewigten, kl. 8°. . . . . f —,35.

II. GEDENKSCHRIFTEN VAN DE MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, voor de *twaalfde vijf-en-twintig* jaren van haar bestaan 1809-1834, in gr. 8°. » 1,—.

Nog hebben bovengemelde Boekhandelaren uitgegeven eenen *Nieuwen Druk* van:

I. J. L. EWALD, *de Godvruchtige Avondmaalgenoot*, of Overdenkingen tot het regt gebruik van het Heilig Avondmaal, naar het Hoogduitsch, door B. VERWER, Predikant te 's Hage, gr. 8° met gegraveerden titel en vignet. Derde Druk. . . . . f 2,90.

II. P. J. PRINSEN, *Geographische Oefeningen*, of Leerboek der Aardrijkskunde, met 24 genommerde Kaarten, naar de nieuwste ontdekkingen en volgens de tegenwoordige verdeeling der Landen, opgemaakt uit de beste Schriften en nieuwste Landkaarten, ten gebruike der Scholen en voor het afzonderlijk Onderwijs, 8vo. *Vierde* Druk. . . . . 2,40.

III. P. J. PRINSEN, Korte Geographische Oefeningen voor het eerste Onderwijs in de kennis der geheele aarde, ten dienste der lagere scholen, met 8 kaartjes. *Zesde* Druk, 8vo. . . . . » —,60.